

Mum~Making an Ultimate Goal of Data Management:
Practical Techniques for Complying with the Data Protection Law

ไขข้อข้องใจในการปรับใช้หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

วันที่ 11 สิงหาคม 2565

ศูนย์บริการวิชาการ นิด้า

อาจารย์ ดร. อัญธิกา ณ พิบูลย์

(auntika.n@nida.ac.th)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารการ
ข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายไทยและมาตรฐานยุโรป
คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ Personal Data Protection Act (PDPA)

มีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบ

๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

หมวด ๑ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด ๒ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด ๓ สิทธิของเจ้าของข้อมูล

หมวด ๔ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด ๕ การร้องเรียน

หมวด ๖ ความรับผิดทางแพ่ง

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

3

องค์กรจะมีสถานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือ
ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

4

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

VS

บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมี
อำนาจหน้าที่ตัดสินใจ
เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย
ข้อมูลส่วนบุคคล

PDPA มาตรา 6

บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับ
การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล
ส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของ
ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าว
ไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

PDPA มาตรา 6

5

หลักพิจารณาสถานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

- เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
- แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้กำหนดวิธีการเองทั้งหมด ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการด้วยได้

6

หลักพิจารณาสถานะผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

- มีอำนาจเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
- ยกตัวอย่างเช่น เป็นผู้รับจ้างดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความดูแล/ครอบครองของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
- ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับการดำเนินกิจกรรมเดียวกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน

7

สัญญาประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๐ วรรค ๓

การดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อควบคุมการดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

8

สัญญาประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

- **Data Processing Agreement (DPA)**
- สัญญาระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล
- กำหนดสถานะ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคู่สัญญา

9

องค์กรจะใช้ฐานทางกฎหมายใดในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย
ข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละกรณี

10

ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ

VS

ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

PDPA มาตรา 6

ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใด ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

PDPA มาตรา 26

ฐานทางกฎหมายสำหรับข้อมูลส่วนบุคคล

ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

- (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
- (3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
- (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
- (5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

PDPA มาตรา 24

ฐานทางกฎหมายสำหรับข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ

ความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

- (1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้
- (2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร
- (3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายการปฏิบัติ ตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิ เรียกร้องตามกฎหมาย
- (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
 - (ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์
 - (ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข
 - (ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ
 - (ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติหรือ ประโยชน์สาธารณะอื่น
 - (จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่ เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

PDPA มาตรา 26

หลักการพิจารณาเลือกใช้ฐานทางกฎหมาย

- พิจารณาว่าการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นการ ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ใด หากไม่เข้าข้อใดเลย จึงจะพิจารณาเลือกใช้ ฐานความยินยอม

แบบขอความยินยอมที่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายจะต้องมี
องค์ประกอบอะไรบ้าง

15

ความยินยอม

- ✓ การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้
- ✓ ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
- ✓ ข้อความขอความยินยอมต้องแยกส่วนออกจากข้อความอย่างชัดเจน
- ✓ ต้องสามารถเข้าถึงได้ง่าย ใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์
- ✓ ต้องเป็นการให้ความยินยอมโดยอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- ✓ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มี ความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้นๆ
- ✓ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่าย เช่นเดียวกับการให้ความยินยอม

PDPA มาตรา 19

16

ประเด็นพิจารณา

- การใช้ภาษาที่อ่านง่าย - ไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาทางกฎหมาย
- การให้ความยินยอมโดยอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล – เปิดโอกาสให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเลือกแสดงเจตนาได้ว่าจะยินยอมหรือไม่ยินยอม
- หากมีองค์กรประกอบไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ถือว่า ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

17

กรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอยกเลิกความยินยอม
องค์กรจะต้องดำเนินการอย่างไร

18

แนวทางการบริหารจัดการ

- จัดให้มีช่องทางในการรับคำร้อง เช่น แจ้งอีเมล หรือช่องทางรับคำร้องหน้า website
- แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบว่า การยกเลิกความยินยอมดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการที่องค์กรได้ดำเนินการไปแล้วโดยอาศัยความยินยอมนั้น
- แจ้งผลกระทบจากการยกเลิกความยินยอมดังกล่าวแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เช่น องค์กรจะไม่สามารถให้บริการใดกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้บ้าง

19

แนวทางในการถ่ายภาพและนำภาพถ่ายของผู้เข้าร่วมงาน
เพื่อไปทำประชาสัมพันธ์

20

แนวทางการดำเนินการ

- ขอความยินยอมโดยระบุข้อความขอความยินยอมในใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรมหรือแบบลงทะเบียนเข้าร่วมงาน
- แจ้งในหนังสือเชิญหรือโปสเตอร์ที่ทำขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม ว่าในงานจะมีการถ่ายภาพเพื่อนำไปทำประชาสัมพันธ์ต่อไป
- ทำป้ายแจ้งเตือนวางไว้ตรงจุดลงทะเบียนเข้างาน เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบว่าจะมีการถ่ายภาพเพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ใด และแจ้งช่องทางการแจ้งความประสงค์ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยินยอมให้นำภาพถ่ายไปทำประชาสัมพันธ์

21

แนวทางในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลกรณี CCTV

22

การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลกรณี CCTV

- แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบว่ามีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลประเภทใดบ้าง และนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใดบ้าง รวมทั้งแจ้งช่องทางการติดต่อกรณีมีการขอข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีต่างๆ
- จำกัดสิทธิของผู้ที่สามารถถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และกำหนดให้มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของข้อมูล
- กำหนดแนวทางในการดำเนินการกรณีมีการขอข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว (เช่น ให้มีการกรอกใบคำร้องขอระบุข้อมูลต่างๆ พร้อมแนบเอกสารประกอบเพื่อเสนอให้คณะกรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจในองค์กรพิจารณาอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลดังกล่าว)

23

ข้อควรระวังในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

24

- พิจารณาเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะต้องมีฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย
- จัดระเบียบการเก็บข้อมูลและจัดให้มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสมกับข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท เช่น เก็บในตู้เอกสารที่มีกุญแจล็อก
- ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แต่ละฝ่ายงานได้รับมาจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้กับพนักงานฝ่ายอื่นๆซึ่งอยู่ภายในองค์กรเดียวกัน แต่ไม่มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าว

25

- กรณีส่งเอกสารที่ปรากฏข้อมูลส่วนบุคคล ให้ใส่ซองปิดผนึกและระบุชื่อผู้รับไว้ที่หน้าซอง
- กรณีส่งไฟล์ที่ปรากฏข้อมูลส่วนบุคคล ให้ใช้อีเมลขององค์กร ควรหลีกเลี่ยงการใช้ online social media applications ต่างๆ ในการรับส่งข้อมูล หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ ควรใช้วิธีการใส่รหัสข้อมูลเพิ่มเติม

26

คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)
ขอเชิญเข้าร่วมฝึกอบรมหลักสูตร

Mum - Making an Ultimate Goal of Data Management:
Practical Techniques for Complying with the Data Protection Law

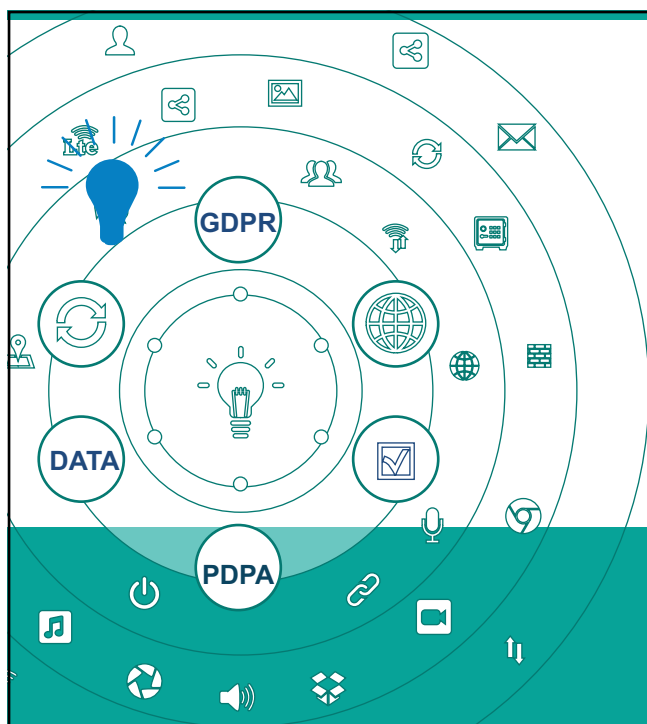
เทคนิคการบริหารจัดการ ข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายไทย และมาตรฐานยุโรป รุ่นที่ 3: ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับใช้ กฎหมายและแนวทางแก้ไข

LINE @mumnida

คุณลักษณะ 080 504 8524
คุณณัฐธยาน์ 083 536 3616

☎ 0 2727 3712, 3664

จัดที่ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิถา)

Thank you
Q&A

28